

СТАЛІНСКӨЙ

ТИЧУЖӨНД

Леэоны: Усва-Вомса ВКП (б) Рајком да Рајсполком

№ 59 (334)

Август 6-д лун 1938 во

Гыет пето тө-
лысы 10 №

РСФСР-са Верховнөй Сөветлөн президиум

Јул 19-дд лунд, РСФСР-са Верховнөй Сөветлөн заседанијас залын, Кремльн, вди РСФСР-са первој созыва Верховнөй Сөвет первој сессиялөн нолдб заседаније.

Председательствутө—РСФСР Верховнөй Сөветса председател депутат А. А. Жданов.

РСФСР-са Верховнөй Сөвет бостөб обсуждайтны сессиялөн сорниганторјасыс нолдб пункт—РСФСР-са Верховнөй Сөветлыс Президиум бөрјөм.

РСФСР Верховнөй Сөветса старејшинајас сөветсаи предложениједи выступајтө депутат И. И. Сидоров

Сидб соображеніјяс висталдмөн, кодјасөб старејшинајас сөвет мовп сертди должен лоны пунктма РСФСР-са Верховнөй Сөветлыс Президиум бөрјөмлы подулдн, депутат И. И. Сидоров висталд кандидатјасөб, кодјасөб старејшинајаслөн сөвет выдвигатө РСФСР-са Верховнөй Сөвет Президиумд.

Бид кандидатс торјдн гдлбсүтдибдн, Верховнөй Сөвет бөрјө РСФСР-са Верховнөй Сөветлыс Президиум ташдм составын: РСФСР Верховнөй Сөвет Президиумса председател:

1. Бадајев Алексеј Јегорович, Воронежскөй областса Усманскөй округсаи депутат.

РСФСР Верховнөй Сөвет Президиумса председателс вежыјас:

2. Финмухаметов Галеј Афзалетдинович, Татарскөй АССР-са Кукморскөй округсаи депутат.

3. Ибрагимов Рахим Кирејевич, Башкирскөй АССР-са Мелеузовскөй округсаи депутат.

4. Цыремпилов доржи Цыремпилович, Бур'ат-Монголскөй АССР-са Улан-Уденскөй округсаи депутат.

5. Магомедов джамалутдин Махмудович, дагестанскөй АССР-са Левахинскөй округсаи депутат.

6. Канкулов Маша Герандукович, Кабардино-Балкарскөй АССР-са Октябрьскөй округсаи депутат.

7. Пурвејев доржи Пурвејевич, Калмыцкөй АССР-са Елисетинскөй округсаи депутат.

8. Горбачев Марк Васильевич, Карельскөй АССР-са Прионежскөй округсаи депутат.

9. Ветошкин Геннадий Васильевич, Коми АССР-са Сыктывкарскөй округсаи депутат.

10. Менбариев Абдулджельл Хајрулла, Крымскөй АССР-са Джанкојскөй округсаи депутат.

11. Кавалеров Тимофеј Ильич, Маријскөй АССР-са Горно-Маријскөй округсаи депутат.

12. Чембулатов Михаил Андрејевич, Мордовскөй АССР-са Темниковскөй округсаи депутат.

13. Гекман Александр Иванович, Немцев Поволжье АССР-са Балцерскөй округсаи депутат.

14. Галојев Георгиј давыдович, Северо-Осетинскөй АССР-са Алагирскөй округсаи депутат.

15. Ардашев Константин Платонович, Удмуртскөй АССР-са Воткинскөй округсаи депутат.

16. Моллајев Супјан Кагирович, Чечено-Ингушскөй АССР-са Урус-Мартановскөй округсаи депутат.

17. Андрејева Зоја Анањејвна, Чувашскөй АССР-са Цивилскөй округсаи депутат.

18. Аммосов Петр Васильевич, Якутскөй АССР-са Алданскөй округсаи депутат.

РСФСР Верховнөй Сөвет Президиумса секретар

19. Козлов Георгиј Васильевич, Орджоникидзевскөй крајса Пјатигорскөй округсаи депутат.

РСФСР ВЕРХОВНӨЙ СӨВЕТ ПРЕЗИДИУМСА ШЛЕНЈАС:

20. Андрејев Андреј Андрејевич, Новосибирскөй областса Новосибирскөй округсаи депутат.

21. Бахмулов Петр Васильевич, Челябинскөй областса Камышловскөй округсаи депутат.

22. Власов Иван Алексејевич, Тулскөй областса Венецкөй округсаи депутат.

23. Донској Владимир Александрович, Ярославскөй областса Переславскөй округсаи депутат.

24. Јефремов Александр Иларіонович, Москва карса Улјановскөй округсаи депутат.

25. Јегоров Яков Георгијевич, Новосибирскөй областса Анжеро-Судженскөй округсаи депутат.

26. Журавлев Николај Николајевич, Кузбывшевскөй областса Карсунскөй округсаи депутат.

27. Игнатјев Анатолиј Иванович, Ленинградскөй областса Хвојнинскөй округсаи депутат.

28. Козлов Анатолиј Петрович, Курскөй областса Курскөй сиктса округсаи депутат.

29. Козырьков Иван Трофимович, Тамбовскөй областса Шемышейскөй округсаи депутат.

30. Косарев Александр Васильевич, Гор'ковскөй областса Джержинскөй округсаи депутат.

31. Кузнецов Николај Герасимович, дальневосточнөй крајса Приморскөй округсаи депутат.

32. Попков Петр Сергејевич, Ленинград карса Московскөй-Ленинскөй округсаи депутат.

33. Седин Иван Корнејевич, Тамбовскөй областса Каменскөй округсаи депутат.

34. Староторжскіј Александр Павлович, Калининскөй областса Бологовскөй округсаи депутат.

35. Угаров Александр Иванович, Москва карса Бауманскөй округсаи депутат.

36. Суслов Михаил Андрејевич, Ростовскөй областса Мечетинскөй округсаи депутат.

37. Шахурин Алексеј Иванович, Ярославскөй областса Галичскөй округсаи депутат.

38. Шкир'атов Матвеј Федорович, Тулскөй областса Тулскөй сиктса округсаи депутат.

39. Яковлев Всеволод Федорович, Читинскөй областса Сретенскөй округсаи депутат.

РСФСР-са Верховнөй Сөвет вуждө видлавны сессия сорниганторјасыс 5-дд пункт—РСФСР-лыс Правительство—РСФСР-са Народнөй Комиссарјасыс Сөвет образуетөм жылыс.

РСФСР Верховнөй Сөветса председател А. А. Жданов лыддө РСФСР-са Народнөй Комиссарјаслөн Сөветса председател-депутат Н. А. Булганинлыс ташдм шыдчөм:

(Помыс 2-дд листбокын)

Скөтлы тырмымөн көрым вөсна успех решајтчө өни, тајө мица лунјасас.

Партијнө, сөветскөй да визму овмөсса органјаслөн талунса бојевөй мог—котыртны став колхознөй массаөс скөтвизөмын вражескөй вредительстволыс послөдствијяс бырөдөм вылө, став скөтлы тырмымөн да чөскыд көрым лөсөдөм вылө.

Вылөжык колхознөй да совхознөй визјас вылын социалстическөй ордјыгөм да стахановскөй движені-јельыс знамја!

ТӨЖДЫГЫГ БРИГАДИР ДА ПРИМЕРНӨЈА УЖАЛЫГЈАС

„Северный угол“ (сөнісовка сикт) колхозыс 1 № бригадыс бригадир Канев петкөдлө аслас ужын бур примерјас. Тувсов гөракөда кежлө сидб дастыс өблөмсаньс. Нуөдис аслас бригадаса шленјас пөвсын массовөй уж. Канев јорт образцевөја помалис гөракөда ужјас. Оні сьлөн лөктө бур урожај. Прополка картофеллөн ставыс помалөма бура.

Сиджө Канев јортлөн бригадыс турун пунктмын мунд медвоын. Август 1-дд лун кежлө турун пунктан план общщөй план динө тыртис 35 прөцент вылө.

Канев јорт бура пунктис колхозникјасыс ужлун урчитөм. Бид вит лун мысти пасјалө уж нормајас выполняјтөм колхозникјасыс трукдовөй кыжжад. Колхозныс тајдн зөв доволендөс. Сиджө Канев јортлөн лөсөдөма показателнөй список, кытчө пасјалө бьдлун аслас бригадаса шленјас-

лыс лунса норма выполняјтөмсө. Канев јорт зөв төждысөб аслас бригадаса шленјас вөсна.

1 № бригадын емөс примернөй ужалысјас, кодјас Јул төлысын лунса нормаөсө век тыртисны содтөд өн. Сид, на пример, А. Я. Ануфријев лунса нормаөсө век тыртис содтөдөн 153 прөцент вылө, А. Н. Филиппов лунса нормаөсө тыртис 141 прөцент вылө, К. И. Рочев—120 прөцент вылө, М. С. Рочева—123 прөцент вылө, А. А. Берентјева—125 прөцент вылө, Је. П. Канева—130 прөцент вылө.

сөнісовка колхозса да районын мукдө колхозса бригадирјасыс колдө бостны примерсө 1 № бригадаса бригадир Канев јортлыс. Ми надетчам, мыј сидб нөшта-на кутас бура ужавны да петкөдлыны образөцјас мукдө колхозса бригадирјасыс.

М. Берентјев.

Турун ідралөм

Уса рајон пагта колхозјаслөн ставсө ыщкөма август 4 лун кежлө 624345 гектар. Общщөй плансө выполнитөма 33 прөцент вылө. План сертди куртны ставсө колдө 35680 тонн, куртөма ставыс 7336,7 тонн, лөдб общщөй план динө 21 прөцент. Зорөдалөма ставсө 6300 тонн, лөдб общщөй план динө 18 прөцент. Силосуетны көрым план сертди колдө 5000 тонн, а мијан рајон

пагта селосуетма сөмын-на 1941 тонн. Плансө выполнитөма 38,8 прөцент вылө.

Колхозјасыс колдө термаөсөбдөн ідравны турун. Чорыда помытны Сталин јортлыс кывјассө: „Уборка—сезоннөй селд да сидб озрадејт виччысөм. Ідралін аскадб—воін, сормин ідралөмын—ворссин. Ми објазандө воны і ми поам“.

И. Т.

КОЛХОЗЈАС ЫЖЫД ДОХОД БОГ- ТӨНЫ ЖІВОТНОВОДСТВОЫГ

Мијан рајон ем животноводческөй, а сы могыс колдө пуктыны став вын сы вылө, мед унаміс скөтлөн јурлыд да кыптис удојност. Мијан рајонын колхозјасыс животноводство, сетө колхозлы ыжид доход.

Војскөй сиктсөветусса „Восковец“ колхозын бура пунктөма животноводство бөрсө ужсө. МТФ-са заведужущщөй Габов јорт животноводство бөрсө ужсө пунктис образцовөја. Тавөва воө јөв да выј вузалдмөн колхоз бостис 11500 шайт доход. Колхоз снабжајтө јөла продукциядн төчліној фабрика-

са ужалысјасөс.

„Восковец“ колхоз срокыс воэжык мынтис 1938-дд вөса објазателнөй јөв поставка. Колхозлөн животноводство бөрсө бура уж пунктөм тыдалд сетыс, мыј тавөса воө 36 куканасөма мөс пөвсыс сохранитөма 35 молоднак.

Ми надетчам, мыј „Восковец“ колхоз животноводство бөрсө уж нөшта буржыка пуктас да петкөдлас мукдө колхозјасыс образцовөй ужлыс примерјас.

Улашов.

РСФСР-са Верховној Сөветлөн президентум (пом)

„РСФСР Верховној Сөветса председател А. А. Жданов јортлы.

РСФСР-са Конституцијалдн 47-дд статта серті да сыхд јитддын, мы РСФСР-са Верховној Сөвет первој сессіја сорнітанторјасын сувтддма видлалдм былб вопрос РСФСР-лыс правітелство образутдм јылыс, РСФСР-са Народној Комиссарјаслөн Сөвет лыддд ассыс обязанностјасд помасдмдн да пункт а с с с полномочијасд Верховној Сөвет возд.

РСФСР-са Народној Комиссарјаслөн Сөвет корб тіанос ваддны та јылыс Россіјскд Сөветскд Федеративн д Социалистическд Республикаса Верховној Сөвет тдд былд.

РСФСР Народној Комиссарјас Сөветса председател — **Н. Булганін.**

Јул 19-дд лун, 1938 во^а. Верховној Сөвет вужд РСФСР Народној Комиссарјас Сөветса председателыс шыддчдм обсуждајтдм.

Сессіја вылын сорнітыс депутатјас **А. И. Угаров** (Бауманскд округ, Москва кар), **М. Ф. Шкір'атов** (Тульскд сиктса округ, Тульскд област), **И. М. Чернов** (Боготолскд округ, Краснојарскд край), **М. Је. Колюцов** (Пензенскд сиктса округ, Тамбовскд област), **А. В. Косарев.** (держин-

скд округ, Гор'ковскд област) критікујтисны РСФСР-са торја Наркоматјаслыс: Здравоохраненіе куза Народној Комиссаріатлыс, Просвещеніе куза Народној Комиссаріатлыс, Местној промышленности куза Народној Комиссаріатлыс, Вузасдм куза Народној Комиссаріатлыс, Замледеліе куза Народној Комиссаріатлыс, Совхозјас куза Народној Комиссаріатлыс ужсд.

депутат **И. С. Хохлов** ваддм серті Верховној Сөвет примітд тацдм шудм: „Россіјскд Сөветскд Федеративн д Социалистическд Республикалөн Верховној Сөвет выражајтд доверіе Россіјскд Сөветскд Федеративн д Социалистическд Республикаса Народној Комиссарјаслөн Сөветлыс да поручајтд Россіјскд Сөветскд Федеративн д Социалистическд Республика Народној Комиссарјас Сөветса председателм **Булганін** Николај Алексаас дровічлы сетны предложеніејас правітелство состав јылыс, сы дырјі депутатјаслыс критическд замечаніејасд тддвылын кучамдм, кодс влі висталдма најд сорніјасын.

Та вылын РСФСР-са Верховној Сөвет первој сессіјалдн нолдд заседаііе тупкысд.

Пыдіа ізучајтны художественној література

Коді кдсјд вдовыны гдгдор-бок развітд мортдн колд былдун лыддыны художественној література. Некемын јортјас чајтды, мы література лыдддм ем пустдј забава. Но таі сдмын мбвпалд сідд, код оз гдгдорво художественној літературалыс значеніесд.

Русскд да иностранныј писателјаслөн произведеніејасдн паскына тддмасдм —долг был советскд гражданілөн. Огд вермд лучкі гдгдорвоны оніјасд важја културасд гдгдорвотдг, кодс (културасд) создајтдма возын муныс человетствоин. Література озырмдд мортлыс јурвждрсд тдддмлундн.

Та могыс бібліотекајас долженс кыскыны ас дінд ужалыс массадс, мед најд былдун занімајтисны художественној література лыдддмдн. Міјан центральној районној бібліотекаын емдс зев ценној произведеніејас, кыз русскд классікјаслөн Пушкилөн, Лермонтовлөн, Некрасовлөн, Гоголлөн, Ль. Толстојлөн да мукдјаслөн, сіджб емхудожественној література иностранныј писателјаслөн. Емдс сочинеііјас і політическд літературајас куза, кыз Маркслөн-Енгелслөн, Ленинлөн да Сталинлөн.

Міјан районној центральној бібліотекаын лыддысыс 379 морт. Читателјасыс медсасд служащдјјас да велддчысјас, а колхознікјас пдвсыс зев сурд еша. Могыс міјан воладорыи—кыскыны колхозној массадс бібліотека дінд.

Бібліотекаын читател лыдыс абу зев ічдт, но на пые активнојја, систематическдја лыддысысыс зев еша. Сід, например, Каеве Ј. В. (Рајплан), Г. Н. Філіппов (Рајкоммол), Ј. Терентјев (Редакціја), П. А. Торлопов (рајздрав) Ф. С. Батманов, Тырданов (РОНО). Женскдј молофож пдвсыс зев актиндја лыддысыс В. Кузнецова.

Партіиној да комсомолскдј организацијалы колд обратітны сорјозној выманіе бібліотекајас состојаніе былд. Проверајтны політическд да художественној літературалыс гддностсд. Кыскыны бібліотека дінд колхозној массадс, мед најд воорујајтисны колана літератураин. РОНО-лы колд былдунја тдждысны бібліотека уж вдсна да отсавны был література сучдны.

Комсомолецјаслы, профсојузнікјаслы да несојузној томјозлы колд былдунја ізучајтны художественној література.

ПАРТІИНОЈ ОЛОМ

Быдлун ужавны резервкд

РСФСР-са да Коми АССР-са Верховној Сөветјасд бдрјысдмјас кежлд дастысдм да најсд успешноја нуддідгдн партіиној организацијајас ндшта дтчыд убефитчисны сыын, кушдм резервјас ем партіјалыс радјасд содтдм былд. Міјан Уса районны избірательној кампаніе нуддідгдн 650 морт садд ужалісны агітатордн, доверенној јоздн—окружној да участковној комиссіјаса председателјасдн, секретарјасдн да шленјасдн. Тајд доверенној јозыс, агітаторјасыс коммунистическд партіја дінд да Сталин јорт дінд помтдм радејтдмлундн да префанностдн нуісны масса пдвсын былдунја большевистскдј агітација коммунистјас да беспартіинојјас сталінскдј блоклөн кандідатјас вдсна.

Агітаторјас, пропагандістјас партіиној организацијајаслөн ыжыд резерв. Тајдн резервнас міјан колд вескддлыны да најсд велддны. Тајд замечательној агітаторјасд да пропагандістјасд колд торјддны сы былд, мед најд нуддисны массово-політическдј ужнепартіиној активкд.

Војаса первічној парторганізаціја избірательној кампаніе дырјі ужалыс активлы ез сет некушдм выманіе, ез тдд мддав најсд ВКП(б) уставдн да программадн, ез нуод некушдм уж беспартіиној активдс партіјаб кыскдм куза да ез отсавлы рекомендаціјајас корсны.

Первічној партіиној организацијајаслы лчддлытдг колд нуодны уж резервкд да кыскыны најсд партіја радд. Партіја радд вылыс примітдм јортјасдс былдун велддны да кыскыны најсд активној політическдј ужд. Кыпддны налыс політическдј суслун, мед најд врагјас дінд вліны пшщадатдмдс. Велддны наыс бестрашиној, ленинскдј тіпа большевјкјасдс.

Тајд ужјас бура пунктдмын должен јона отсавны ВКП(б) рајком. Колд бурмддны уж резервкд. Рајпартсобраніе шудмјасдн руководствујтчдмдн первічној партіиној организацијајас долженс пуктыны став кужанлун был резервдс партіја радд кыскдм куза,

Омдла пуктдма партіиној уж

ВКП(б) Централној Комітет аслыс шудмын індывлісы былд, мы партіјалдн політико-воспітательној уж оз вермы лоны „сезонној“ характердн, а сідд должен муны систематическдја.

Но міјан рајонувса дткымын первічној партіиној организацијајас ВКП(б) ЦК-лыс шудмјасдс оз пдртны олдмд. Сід, например, „Восковец“ колхоз бердса первічној парторганизација некушдм політико-воспітательној уж коммунистјаскдд абу пуктдма.

Војаса первічној парторганізаціјаын сіджб омдла

пуктдма воспитательној уж і ВКП(б) шленд кандідатјаскдд. ВКП(б) шленд кандідатјас тузев да Шахов јортјас лдсддддны переводітчыны ВКП(б) шленд, но парторг Макаров јортсан колана отсдг абу. тузев да Шахов јортјаслөн важддн-нін сетлома шыддчдмјас парторганізаціјаб, но Макаров јортлөн тајд шыддчдмјас вылас некушдм вочакыс абу.

Кад-нін Макаров јортлы збылыс бостчыны ужд партіја радјас содтдм куза да ловја морт дінд вдовыны выманительнојдн, чуткдјдн.

Котыртны політико-воспітательној уж томјоз пдвсын

Соколово сиктын јул 30-дд лунд влі первічној комсомолскдј организацијалдн комсомолскдј собраніе, кытчд комсомолецјас, Терентјев јортис кынзі чукдртчисны аскадд да аккуратноја. Терентјев јортжб лктіс комсомолскдј білеттдг дај влі неуна код. Корсылыс комсомолецјас јуалдны мыјла јудма, то Терентјев јорт вдчавітд, мы некодылы абу запретітдма віна јуны. Мі чајтам, мы Терентјев, лідд оз тдд Ленинскдј комсомоллыс устав да программа, лідд оз кдсысылы подчнајтчыны.

Собраніе вылын прісуству јтысјас отмечајтисны, мы Соколовоа первічној комсомолскдј организација ез занімајтчы несојузној

томјозкдд, најсд ленинскдј комсомол радд кыскдм куза. А медса-нін тајд тддчд нывјас пдвсыс. Сіджб отмечајтисны, мы комсомолскдј организација ез занімајтчы проверенној, Ленин—Сталин партіјалы префандној томјоздс партіја радд переводітдм куза.

Соколовоын ем прекрасној комсомолецјас кодјасдс позд примітны ВКП(б) радд. Пастухов М. М. образцовдја ужаліс колхозној производствдм вылын. Бур примерјас петкддліс сплав вылын. Но комсомолскдј организација оз занімајтчы Пастухов јорткдд, оз велдд сіддс, а мы пднда сідд онд-на пшщд неграмотној.

Комсомолскдј организација шуіс ожівітны політ-

СУЛЕЙМАН СТАЛСКИЈ

СТАЛІН

Став ловја воцд јоткитыр, Туј індд партіјавым пыр, Јон војтыр мунд, вын оз быр, Те налди знамја, Сталин.

Став ужалыслы, кызі свет, Те озјан, пемыд ез вдов мед, І нуан кдні шог оз лет, Кдн сдмын дольд, Сталин.

І колд во, І мдд, І дас, Те віан міјанос былд час І ылыс аччан јенежтас Те, міјан мудрдој Сталин.

Те врагдс бертыны он муз, Те чудінін гырпобеда луч, Те слабјас кід сетіні кључ Был оланіныс, Сталин.

Став мувыв јозлы тддса те, Был славној ужлди мастер те, Гдл јозлыс думсд тддіні те, Ме была тенд, Сталин.

Коміодіс Иван Вас.

ПЫР-ЖО БЫ-РДОНЫ ТЫРМЫ-ТОМТОРЈАС

Јона тырмытдма пуктдма турун ідралдм куза уж „Шеп“ колхозлөн (Воја сиктсөвет). Јул 26-дд лун кежлд влі ыщкдма сдмын-на 17 гектар, куртдма 14 гектар.

Некытчд тујтдма пуктдма колхознікјаслыс уж учытывајтдм. Колхозса бригафір Меценцев јорт уж производітелност кыпддм вдсна оз тдждыс. Колхознікјас луна норма турун ідралдмын оз выполнајтны. Трудовој кыжжаб колхознікјаслыс ужсд абу-нын гјжавлдмадс 4 тдысдн, кор Сталинскдј уставын гјждма, мы бригадаса шленлыс ужалдм трудоденсд колд трудовој кыжжаб пасјыны быдвжоын дтчыд. Таыс тыдалд, мы „Шеп“ колхозса бригафірјас да счетоводјас вежндддны Возму ужалан артеллыс устав.

Сіджб колхозлөн зев омдла іспользујтсдны ыщкан машинајас. Машинадн ыщкдмдн луна нормасд оз выполнајтны, 1,5 гектар местаб ыщкдма сдмын 1 гектар. Колхозлөн і мукдд ужјас куза омдл делдыс. Колхоз гдрг-кдгдн пуктыліс картофель, но та бдрса некушдм уход абу. Чістітдм вдсна картофель местаб петдма сдмын квотдм турун (сорнак).

Тацдм лезны поэтдм безобразіејасд колхозлы пыр-жб колд бырддны. Турун ідралдмын боссыны ужавны стахановскдја да успешноја помавны турун пуктан ужјас.

А. У.

ко-воспітательној уж комсомолецјас пдвсын да несојузној колхозној томјоз пдвсын. Бдріис редколлегіја да објажітис редколлегіјабс: котыртны „Луч“ колхоз бердын стениној газета. Такд щдщ кдсысысны активноја учавствујтны районној печатын.

Улашов.

Ответственној редактор

—Ф. Рочев.